

Hamilelikte ultrason taramaları

Doğum öncesi bakımınızın kapsamında sizden iki ultrason tarama testi istenecektir. Bu testleri yaptırıp yaptırmamak sizin kararınızdır. Lütfen karar vermeden önce bu broşürü okuyunuz.

Bu broşür hamile kadınlar içindir ve şunları açıklamaktadır:

- testlerin neler olduğu;
- neden yapıldığı ve
- ne zaman yapıldığı.

Tarama, hamileliğinizdeki olası sorunları kontrol etmenin bir yoludur. Bu bir tarama testidir. Diğer bir deyişle, daha sonra başka testlerle kontrol edilmesi gereken sorunları ortaya çıkarır. Tarama, tüm sorunları tespit etmez.

Ultrason taraması nedir?

Bir ultrason makinesi bilgisayar ekranında görüntü oluşturmak için ses dalgalarını kullanır.

Taramayı yapan kişiye sonograf uzmanı denir. Randevunuz esnasında sonograf uzmanı size tarama hakkında açıklama yapacaktır.

Tarama nasıl ayarlanır?

Tarama yaptırmaya karar verdiğinizde ebeniz size nerede yaptırabileceğinizi söyleyecek ve sizin için randevu ayarlayacaktır.

Randevu alındıktan sonra taramadan vazgeçerseniz, lütfen ebenize haber vererek randevuyu iptal ettiriniz.

Tarama nasıl yapılır?

Tarama esnasında idrar torbanız tamamen boş olmazsa, sonograf uzmanı bebeğinizin görüntüsünü daha net elde edecektir. Lütfen randevunuzdan yaklaşık bir saat öncesinden itibaren idrara çıkmamaya çalışınız.

Sonograf uzmanının bebeğinizi ekranda net bir şekilde görebilmesi amacıyla tarama hafif loş bir odada gerçekleştirilir. Tarama için konsantrasyon gerektiğinden odanın çok sessiz olması da çok önemlidir. Sonograf uzmanları ne yaptıklarını ve neye baktıklarını size açıklayacaktır.

Tarama için sırt üstü yatmanız istenecektir. Tarama için özel bir kıyafet giymenize gerek yoktur. Ancak üst giysilerinizi göğsünüze kadar kaldırmamız ve eteğinizi veya pantolonunuzu kalçanıza kadar indirmeniz istenecektir. Transduser adlı aygıtın karnınızda ileri geri hareket ettirilebilmesi için alt karın kısmınıza jel sürülür. Ultrason dalgaları havadan geçmez bu nedenle jel, derinizle transduser arasında iyi bir temas sağlar. Jelin giysilerinize bulaşması kağıt mendil ile önlenecektir.

Transduser karnınızdan rahminize ses dalgaları gönderir. Dalgalar bebekten geri dönerek ekranda bir görüntü oluşturur.

Ultrason taraması basit ve ağrısızdır. Sonograf uzmanının bebeği iyi görebilmek için karnınıza bastırması gerekebilir.

Taramalar güvenli midir?

Bildiğimiz kadarıyla erken gebelik tarih belirleme taraması ve fetüs anormallik taraması anne ve bebek için güvenlidir.

Erken gebelik taraması ve fetüs anormallik taraması yaptırmanın avantajları nelerdir?

Erken gebelik taraması bebeğinizin kalp atışı olduğunu ve kaç haftalık hamile olduğunuzu öğrenmenizi sağlar. Bu tarama ile birden fazla bebeğiniz olup olmayacağını da öğrenebilir ve böylece ebe ve doktorlarınızla bakımınızı planlayabilirsiniz.

Taramalarda sorunlar bebekler doğmadan önce tespit edilebilir. Sorunun doğumdan önce öğrenilmesi kendinizi hazırlamaya ve eşinizin kendini hazırlamasına yardımcı olabilir. Bazı durumlarda bebek doğduktan sonra yapılacak tedavinin planlanmasına yardımcı olur. Bazı durumlarda büyük sorunlarla karşı karşıya kaldıklarını öğrenen kadınlar hamileliklerini sonlandırmak isteyebilir.

Erken gebelik taraması ve fetüs anormallik taraması yaptırmanın dezavantajları nelerdir?

Tarama yaptırmak, özellikle de herhangi bir sorun bulunmuşsa sizi endişelendirebilir. Eğer doğumdan önce bebeğinizle ilgili sorunları bilmek istemiyorsanız, tarama yaptırmadan önce çok dikkatli düşünmeniz gerekir. Endişelerinizi ebenizle konuşmalısınız.

Sonuçlar

Sonuçlarım gizli tutulacak mı?

NHS tüm test sonuçlarını gizli tutar. Test sonuçlarınıza erişim hakkına sahip olan kişi sayısı hastane politikalarına göre değişmektedir. Ebeniz yerel düzenlemeleri size açıklayacaktır.

Tarama sonuçlarımı nasıl alacağım?

Sonograf uzmanı, muayenenin sonunda size sonuçlarınızı bildirecektir.

Tarama yapılırken ailemi veya arkadaşlarımı getirebilir miyim?

Bebeklerin çoğu sağlıklıdır ancak anormallik taraması anormallikleri göstereceğinden size destek olması amacıyla eşinizden veya başka birinden sizinle birlikte taramaya gelmesini isteyebilirsiniz.

Randevuya çocuk getirilmemelidir. Tarama sırasında sizin dikkatinizi ve sonograf uzmanının dikkatini dağıtabilirler.

Bebeğin resmini alabilir miyim?

Bazı durumlarda bebeğinizin tarama esnasında çekilen resimlerini satın alabilirsiniz. Tarama başlamadan önce resim alıp almak istemediğinizi sonograf uzmanına söyleyiniz.

Erken gebelik ultrason taraması

Bu tarama genelde 11. ile 13. haftalar arasında tüm kadınlara önerilir.

Tarama ne kadar sürer?

Erken gebelik ultrason taraması yaklaşık 10 dakika sürer.

Tarama aşağıdakileri tespit etmek amacıyla yapılır:

- bebeğinizin kalp atışını kontrol etmek;
- birden fazla bebek taşıyıp taşımadığınızı belirlemek (ikiz veya daha fazla bebeği olacak kadınlar doğum öncesi ek bakıma ihtiyaç duyar, ikiz bebeklerde bebeklerin aynı plasentayı paylaşıp paylaşmadığını bilmek önemlidir);
- ne kadar süredir hamile olduğunuzu ve bebeğin doğum tarihini belirlemek amacıyla bebeğinizi ölçmek (bu, özellikle de başka tarama testleri yaptırmayı düşündüğünüz durumlarda önemlidir) ve
- bebeğinizin gelişimini kontrol etmek (erken dönemde bebeğin gelişimi çok belli değildir ama bazen ciddi sorunlar tespit edilebilir).

Başka bir erken gebelik taraması yaptırmam gerekecek mi?

Bazı durumlarda bebek, karın transduseri kullanılarak net olarak görülemez, böyle durumlarda sonograf uzmanı iç tarama yaptırmayı önerebilir. Buna transvajinal tarama denir ve daha ayrıntılı bir görüntü sağlanır. Bu taramadan önce idrar torbanızı boşaltmanız istenecektir. Vajinaya tampona benzer küçük bir transduser sokulur.

Vajinal ultrason taraması ağrı vermez. Sonograf uzmanı size taramayı açıklayacak ve bunu kabul edip etmediğinizi soracaktır. İç tarama istemiyorsanız, lütfen sonograf uzmanına söyleyiniz. Başka bir karın taraması için size randevu verilecektir.

Fetüs anormalliğine yönelik ultrason taraması

Bu tarama hamileliğin 18. ile 20. haftalarında önerilir.

Tarama ne kadar sürer?

Tarama genelde 15-20 dakika sürer.

Tarama aşağıdakileri tespit etmek amacıyla yapılır:

- bebeğinizin fiziksel gelişimini kontrol etmek;
- Spina bifida ve diğer nöral tüp kusurları gibi sorunların (anormallik de denir) tespit edilmesi;
- rahimde bebeğin etrafındaki sıvı miktarını kontrol etmek ve
- plasentanın konumuna bakmak.

Sonograf uzmanı bebekte bakılacak şeylerin bir listesine sahiptir ve bir takım ölçümler yapacaktır.

Başka bir fetüs anormalliği taraması yaptırmam gerekecek mi?

Sonograf uzmanı, spina bifida gibi belirli durum ve yapıları kontrol etmek için onaylı bir kontrol listesi kullanacaktır. Sonograf uzmanı kontrol listesindeki her şeye bakamayabilir. Bazen, tarama esnasında listedeki her şeyi görmek mümkün olmayabilir. Buna şunlar sebep olabilir:

- bebeğinizin muayeneyi zorlaştıran bir konumda yatması;
- hamileliğinizde tarama için çok erken dönemde olmanız ve
- Boyunuza göre ortalama ağırlığınızdan fazla bir ağırlıkta olmanız sebebiyle görüntüler net olmadığından bebeğinize bakmanın zor olması.

Böyle durumlarda sonograf uzmanının listeyi tamamlayabilmesi için size başka bir tarama randevusu verilecektir. Ancak, ikinci randevu da dahi, sonograf uzmanının listeyi tamamlayabilmesi her zaman mümkün değildir.

Taramada hangi sorunlar tespit edilebilir?

Taramada bebeğin gelişimiyle ilgili bazı sorunlar tespit edilebilir, ancak tümü tespit edilemez. Bebeğinizdeki sorunların bazıları 20. haftadan sonra oluşur ve bazıları da ultrasonda görülmeyebilir. Bu nedenle, az sayıda da olsa, bazen bebekler ultrason taramasında görülmemesine rağmen sorunlu olarak doğar.

Sayfa 5'te taramada görülebilen en yaygın sorunların bir listesi verilmiştir. Sağdaki sütunda bebeğinizde sorunun olması durumunda anormallik taramasında tespit edilme olasılığı verilmiştir. Bu liste görülebilecek tüm anormallikleri içermez.

Sorun	18. ile 20. haftalarda yapılacak ultrason anormallik taramasında sorunun görülme olasılığı
Nöral tüp bozuklukları , omuriliği saran deri veya kemiğin doğru şekilde oluşmaması sonucunda görülür. Başlıca iki nöral tüp bozukluğu: Anensefali (başın üst kısmının olmaması) %99 Spina bifida (omuriliğin deri veya kemikle kaplı olmaması) %90	
Önemli kalp sorunları	%25
Diyafragmatik hernia (göğsü karından ayıran kastaki bir bozukluk)	%60

Kaynak: www.rcog.org.uk (16/12/09 tarihinde girildi)

Bebekteki sorunlardan bazıları bebeğin gelişimini etkileyebilecek kromozom sorunlarına sahip olmasından kaynaklanır. Kromozom sorunundan şüpheleniliyorsa, amniyosentez yaptırmanız istenebilir. Bu test ayrı bir broşürde açıklanmıştır.

Önemli böbrek ve uzuv sorunları gibi nadir olan sorunlar da fetüs anormallik taramasında tespit edilebilir. Bebeğin gelişimiyle ilgili küçük sorunlar, taramadan sonra oluşan sorunlar ve beyin felci ve otizm gibi bazı sorunlar bu taramada tespit edilemez.

Tarama esnasında bir sorun bulunursa veya şüphelenilirse ne olur?

Sonograf uzmanı bir sorun bulursa bunu size söyleyecektir, böylece doğum öncesi kliniğinizde ebe veya doktorlarla konuşabileceksiniz.

Bazı küçük sorunlar için sadece hamileliğinizin ileriki aşamalarında başka taramalar yaptırmanız gerekecektir.

Bazen sonograf uzmanı, ilk taramada sorunun ne olduğunu kesin olarak belirleyemeyebilir. Farklı bir departmanda veya bebeğinizde olduğundan şüphelenilen sorunla ilgilenen bir uzman eşliğinde başka bir tarama yaptırmanız istenebilir.

Ayrıntılı taramanın ardından tanısal testler

Sizden amniyosentez gibi başka bir test yaptırmanız da istenebilir. Ebeniz veya doğum uzmanınız (hastane doktoru) diğer testler hakkında size daha fazla bilgi verecektir.

Kesin bir anormallik bulunursa ne olur?

Bebeğinizin sahip olduğu bir sorunun doğumdan önce öğrenilmesi kendinizi hazırlamaya ve eşinizin kendini hazırlamasına yardımcı olabilir. Sorunun türü hakkındaki bilgiler, bebeğin nasıl, ne zaman ve nerede doğuma alınacağını belirlemede yardımcı olabilir. Bebeğinizi ihtiyacı olan uzman görevlileri ve bakımı sağlayacak başka bir hastanede doğurmanız gerekebilir.

Bebek doğmadan önce sorunların çok küçük bir kısmı tedavi edilebilir.

Sorun ciddiye, hamileliğinize son vermeye veya devam etmeye karar verebilirsiniz. Bunlar zor kararlar olduğundan sizin için doğru kararı vermenize yardımcı olmak amacıyla size zaman, bilgi ve destek sağlanacaktır.

Doğmamış bebeğinizde bir sorun olduğunu öğrenmek sıkıntı verici bir durumdur ve ne yapacağınıza karar vermek zordur. Pek çok kadın desteğe ihtiyaç duyar. Bu desteği eşinizden, ailenizden veya arkadaşlarınızdan ya da bakımınızdan sorumlu sağlık çalışanlarından alabilirsiniz. İsterseniz, eşinizi veya bir arkadaşınızı da hastane randevularına getirebilirsiniz.

Daha fazla bilgi

Ultrason taramaları hakkında ebeniz veya hastane doktorunuz (doğum uzmanı) ile Galler Doğum Öncesi Tarama internet sitesi www.antenatalscreening.org adresinden daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

© Telif Hakkı 2010 Public Health Wales NHS Trust. Tüm hakları saklıdır. Telif hakkı sahibinin izni olmadan tamamı veya herhangi bir kısmı çoğaltılamaz.

www.antenatalscreening.org

Nisan 2010

US 9. Baskı